

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

Afgiften er opkrævet og til 1. April 1942, givet et Overskud paa knap 10 Mill. Kr. Disse 10 Mill. Kr. og Overskuddet af de efter 1. April 1942 indbetalte Afgifter vil kunne anvendes til Dækning af Statens stigende Tilskud til Rugbrødsprisernes Nedsættelse, og Statens Tilskud kan formodentlig saaledes holdes saa nogenlunde inden for et tilsvarende Beløb som hidtil.

Loven foreslaas at gælde for Høstaaret 1. September 1942 til Udgangen af August 1943, og jeg skal tillade mig at anbefale Forslaget til en hurtig og velvillig Behandling her i det høje Folketing.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte *Forslag til Lov om Statsgaranti mod Tab ved Saaning af Hvede i Efteraaret 1942.*

Som bekendt har de 3 sidste Vintre været meget haarde ved Hvededyrkingen her i Landet — ligesom for øvrigt ogsaa i andre europæiske Lande.

Som det vil ses af Bemærkningerne til Forslaget, som her forelægges Tinget, er der gaaet meget store Hvedearealer tabt i disse Vintre, og navnlig sidste Vinter er det gaaet helt galt.

I Efteraaret 1939 lige efter Krigens Udbrud blev der tilsaaet 137 600 ha med Hvede, 6 600 ha mere end Aaret i Forvejen.

Vinteren 1939—40 tog de 57 000 ha, saa der blev ikke mere end 80 600 ha tilbage til Høsten 1940.

Trods denne store Ødelæggelse tilsaaede Landmændene dog 94 400 ha i Efteraaret 1940, altsaa ca. 14 000 ha mere end de Arealer, der havde overvintret, men ca. 43 000 ha mindre end i Efteraaret 1939.

I Vinteren 1940—41 gik der 12 400 ha tabt, saa der til Høst kun blev 82 000 ha tilbage.

Efter disse to haarde Vintre gik Tilsaaning med Hvede i Efteraaret ned til 73 800 ha, altsaa kun godt Halvdelen af de Arealer, der blev tilsaaet før de strenge Vintre.

Havde de to nævnte Vintre været haarde ved Hveden, blev den tredie endnu værre, idet der kun, saa vidt Statistisk Departement kan skønne efter Tællingen i Juli, er 5 700 ha tilbage i indeværende Sommer af ren Hvede.

Hvad disse Vintre betyder for Befolkningens Forsyning med Hvede, Hvedemel og Hvedebrød, faar man et levende Indtryk af igennem Bemærkningerne til Forslaget angaaende Høstudbyttet i de 4 Aar 1939—42. I 1939 høstedes der her

i Landet..... 419 200 t Hvede,

i 1940 gik Høstudbyttet ned til..... 189 300 t, altsaa under Halvdelen, i 1941 til..... 193 100 t og i 1942 skønsmæssigt til .. 14 000 t.

Det vil sige, at der i Aar kun kan ventes høstet mellem 3 og 4 pCt. ren Hvede af Høstudbyttet i 1939 og godt 7 pCt. af Høsten i hvert af de to sidste Aar.

De 14 000 t ren Hvede, der kan ventes som Høstudbytte i Aar, svarer saa nogenlunde til det Kvantum Saasæd, der anvendtes i Fjor til Saasæd, skønt det da tilsaaede Areal kun var godt halvt saa stort som i 1939.

Med den Risiko, som Hvededyrkingen har været udsat for i de tre sidste Aar, kan det ikke ventes, at der vil blive saaret meget Hvede i dette Efteraar, da Omsaaning af disse store ødelagte Hvedearealer jo ikke er sket uden meget betydelige Udgifter for de paagældende Landmænd.

Da der vel ikke kan ventes indført Hvede udefra, maa vi være forberedte paa, at foruden det nødvendigste Hvedemel til syge og Børn bliver der næppe noget til os andre i Høstaaret 1942—43.

Spørgsmaalet er da, om Samfundet, Forbrugerne har saa stor Interesse i Hvededyrkingen, at man vil fritage Landbruget for Risikoen ved Hvedesaaning i dette Efteraar og lade Staten overtage denne Risiko for at sikre Befolkningen Hvedemel i Høstaaret 1943—44.

Af Hensyn hertil og til den store Beskæftigelse, der er ved Hvedebrødsfremstillingen, samt til at Afgiften af Hvede, der anvendes til Menneskeføde, har afgivet betydelige Millionbeløb til Nedsættelse af Rugbrødsprisen, mener Regeringen det rigtig og forsvarligt, at Staten overtager Risikoen ved Hvedesaaning i dette Efteraar.

Det foreliggende Forslag her gaar da ud paa, at saafremt det i Foraaret 1943 viser sig nødvendigt helt eller delvis at omsaa Arealer, der i Efteraaret 1942 er tilsaaet med Hvede, vil der af Statskassen blive ydet Brugeren af det paagældende Areal et Tilskud paa 30 Kr. pr. 100 kg Saasæd, der anvendes til Omsaaning, dog ikke ud over et Kvantum, svarende til det til Arealets Tilsaaning i Efteraaret 1942 anvendte Kvantum Hvede og ikke ud over 200 kg pr. ha.

Det er en Betingelse for, at Tilskuddet udbetales, at der gives Oplysning om Hvedesaaning i Efteraaret 1942 og Omsaaning i Foraaret 1943.

Ved denne Ordning overtager Staten Risikoen for Hvedens Overvintring, og